

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

จากนโยบายของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินธุรกิจ เพื่อพัฒนาการบริหารธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอันจะนำไปสู่การเจริญเติบโตของธุรกิจในประเทศอย่างยั่งยืน และต่อเนื่อง รัฐจึงได้มีการสนับสนุนให้องค์กรธุรกิจต่างๆ รวมทั้งวิสาหกิจชุมชนให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ทั้งด้านการผลิต การตลาด การเงิน และทรัพยากรมนุษย์เข้ามาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพธุรกิจขององค์กรธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตามนโยบายของประเทศไทย 4.0 ทั้งนี้เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนเป็น กลุ่มเกษตรกรพื้นฐานในการทำธุรกิจของประเทศ ดังนั้น การช่วยสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการที่มี ประสิทธิภาพย่อมทำให้เศรษฐกิจของชุมชนนั้นๆ มีการยกระดับขึ้น อันจะส่งผลให้ประชากรในชุมชนนั้นมีการ กินดีอยู่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม และทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศดี มีความมั่นคงและยั่งยืน มากยิ่งขึ้น เป็นไปตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่รัฐบาลปัจจุบันกำหนดไว้

เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่มีรัฐมุ่งเน้นให้มีการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจด้านการตลาด การผลิต การเงิน และทรัพยากรมนุษย์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมกับการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการ ดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ วิสาหกิจชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของวิสาหกิจชุมชนในการดำเนินธุรกิจให้ เป็นไปตามนโยบายของรัฐที่จะยกระดับการดำเนินธุรกิจทางภาคการเกษตรให้สามารถเพิ่มพูนรายได้ให้กับ วิสาหกิจชุมชน การวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นจะศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจด้าน การตลาด การผลิต การเงิน และทรัพยากรมนุษย์ของวิสาหกิจชุมชน เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้เหมาะสม และ เพียงพอกับการดำเนินธุรกิจหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการที่จะแนะนำให้วิสาหกิจชุมชน ได้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนต่อไป

การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนโดยทั่วไปพบว่า ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ ดำเนินธุรกิจ เช่น ไม่มีระบบสารสนเทศที่จะนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ไม่มีการสร้างเว็บไซต์ หรือโฮมเพจ เพื่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ไม่มีการนำโปรแกรมทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และทรัพยากรมนุษย์ มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น (ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์, 2556) เมื่อไม่มีการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพิ่ม

ความสามารถในการแข่งขัน ย่อมส่งผลให้การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการแข่งขันลดลง ทำให้ผลการประกอบการของวิสาหกิจชุมชนลดลง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกศึกษาจังหวัดปทุมธานี เนื่องจากตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร ได้เปิดรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2548 ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 นั้น จังหวัดปทุมธานีได้รับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนได้รับอนุมัติการจดทะเบียนแล้วจำนวน 365 แห่ง เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 3 แห่ง วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานี เป็นวิสาหกิจชุมชนหนึ่งที่พบว่า มีระดับการดำเนินธุรกิจที่จะต้องมีการปรับปรุงถึงร้อยละ 78.55 (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัดปทุมธานี, 2554) เป็นวิสาหกิจชุมชนเป้าหมายที่ต้องการศึกษาการที่จะนำมาเป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการดำเนินงานดีแล้วมาศึกษา เมื่อศึกษาไปแล้วอาจจะหาข้อสรุปไม่ได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการตอบคำถามที่จะศึกษา จึงได้ทำการเลือกวิสาหกิจชุมชนจังหวัดปทุมธานี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของวิสาหกิจชุมชน ทางด้านการตลาด การผลิต การเงิน และทรัพยากรมนุษย์ ของวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบัน
- 2.2 เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของวิสาหกิจชุมชนในอนาคตในการดำเนินธุรกิจด้านการตลาด การผลิต การเงิน และทรัพยากรมนุษย์
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจด้านการตลาด การผลิต การเงิน และทรัพยากรมนุษย์
- 2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และระดับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของวิสาหกิจชุมชน
- 2.5 เพื่อเสนอเทคโนโลยีสารสนเทศที่วิสาหกิจชุมชนควรใช้ในการดำเนินธุรกิจด้านการตลาด การผลิต การเงิน และทรัพยากรมนุษย์

3. ขอบเขตการวิจัย

- 3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานี
- 3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจในด้าน การตลาด การผลิต การเงิน และทรัพยากรมนุษย์
- 3.3 ขอบเขตด้านเวลา ศึกษาการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนในช่วงเวลา ปี พ.ศ. 2558-2562

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจ หมายถึง เทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของธุรกิจให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยถูกออกแบบและพัฒนาให้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ทางธุรกิจ ตลอดจนช่วยส่งเสริมให้ทั้งองค์กร สามารถ ประสานงานและใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับปฏิบัติงานและระดับบริหาร ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยสามารถจำแนกตามหน้าที่ทางธุรกิจออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน และด้านทรัพยากรมนุษย์

4.2 วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การประกอบการโดยใช้ทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์ที่ผ่านกระบวนการผลิต การจัดการผลผลิตและทรัพยากรทุกขั้นตอนโดยใช้วิถีชีวิตในพื้นที่ ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยองค์กรของชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเอง ครอบคลุม ชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ของชุมชน

4.3 การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง กระบวนการดำเนินธุรกิจชุมชนในด้านการผลิต การตลาด การเงิน และทรัพยากรมนุษย์

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ทำให้วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานีได้ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ควรนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจทั้งทาง ด้านการผลิต การตลาด การเงิน ทรัพยากรมนุษย์ ในปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการใช้ในอนาคต และแสดงให้เห็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนจังหวัดปทุมธานี เห็นถึงความพร้อมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของวิสาหกิจชุมชนว่าอยู่ในระดับใด และการส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานีนำเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการผลิต การตลาด การเงิน ทรัพยากรมนุษย์ ชนิดใดมาใช้ในการพัฒนาธุรกิจ ซึ่งมีผลทำให้วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานีเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

5.2 ทำให้วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปทุมธานีสามารถยกระดับรายได้ให้สูงขึ้น ดังนี้

5.2.1 ยกระดับรายได้ให้สูงขึ้นโดยการเพิ่มยอดขายสินค้าของวิสาหกิจชุมชนให้สูงขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บ เป็นต้น

5.2.2 ลดต้นทุนการผลิต โดยใช้กระบวนการผลิตวิธีใหม่ โดยใช้โปรแกรมการผลิตต่างๆ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.2.3 เพิ่มยอดขายโดยการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าของวิสาหกิจชุมชนทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทำให้กระจายสินค้าได้มากขึ้น

5.2.4 ลดต้นทุนทางการเงิน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการเงิน

5.2.5 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น การสรรหา คัดเลือก การให้ความรู้แก่บุคลากร เป็นต้น

5.3 ผู้ประกอบในธุรกิจกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่ม OTOP กลุ่ม SME สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

